

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
БАЊА ЛУКА
Број: 75 0 П 037586 19 Рев
Бања Лука, 17.10.2019. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Сенада Тице, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Росе Обрадовић, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља „В.“ д.о.о. Љ., кога заступа пуномоћник С.Д., адвокат из Б.Л., Улица ..., против тужених 1. Д,К. из П., Р. и 2. „В.1“ а.д. П., Р., које заступа пуномоћник Д.Т., адвокат из Б.Л., ..., ради утврђења, вриједност спора 100.000,00 КМ, одлучујући о ревизији тужитеља против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 037586 18 Гж 2 од 13.11.2018. године, на сједници вијећа одржаној дана 17.10.2019. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Захтјев тужених за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 2.303,42 КМ, се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Мркоњић Граду број 75 0 П 037586 17 П 2 од 29.06.2018. године, одбијен је примарни захтјев тужитеља да се утврди да је уговор о продаји закључен дана 23.01.2013. године код нотара Д.П. под бројем ОПУ-30/2013 између туженог „В.1“ а.д. П., као продавца (у даљем тексту: друготужени) и туженог Д,К., као купца (у даљем тексту: првотужени) апсолутно ништав, те да је ништав пренос права својине на име првотуженог, па да се тужени обавежу да признају и да трпе да се на некретнинама уписаним у лист непокретности број 377 к.о. П. упише друготужени, као и захтјев за накнаду трошкова поступка. Одбијен је и евентуални захтјев тужитеља да се утврди да означени уговор губи дејство према тужитељу у дијелу који је потребан за намирење потраживања тужитеља према друготуженом до износа од 503.200,00 КМ, те да се првотужени обавежу да дозволи да тужитељ своја потраживања према друготуженом намири продајом некретнина уписаних у лист непокретности број 371 к.о. П. до износа од 503.200,00 КМ. Тужитељ је обавезан да туженима надокнади трошкове поступка у износу од 6.800,62 КМ, док је преко досуђеног износа захтјев тужених за накнаду трошкова поступка одбијен.

Другостепеним рјешењем Окружног суда у Бањој Луци број 75 0 П 037586 18 Гж 2 од 13.11.2018. године, жалба тужитеља је одбијена и првостепена пресуда потврђена. Одбијени су захтјеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужитељ, због погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи.

У одговору на ревизију тужени предлажу да се изјављена ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је примарни тужбени захтјев тужитеља се утврди да је апсолутно ништав уговор о продаји закључен између друготуженог, као продавца и првотуженог, као купца, дана 23.01.2013. године у Мркоњић Граду код нотара Д.П. под бројем: ОПУ-30/2013 и да је ништав пренос права својине и посједа са имена друготуженог на име првотуженог на некретнинама уписаним у лист непокретности број 377 к.о. П., те да се тужени обавезу да то признају и да трпе да се на овим некретнинама брише име првотуженог и поново упише име друготуженог. Предмет спора је и евентуални тужбени захтјев да се утврди да уговор о продаји закључен дана 23.01.2013. године у Мркоњић Граду између тужених чији предмет су некретнине и то кч.бр. 364/2 уписана у лн. 371 к.о. П., губи дејство према тужитељу у дијелу који је потребан за намирење тужиочевог потраживања према друготуженом до износа од 503.200,00 КМ, те да се тужени обавезу да то признају, а првотужени обавезе да допусти тужитељу да своје потраживање према друготуженом у износу од 503.200,00 КМ, намири продајом означених некретнина.

Одлучујући о захтјеву тужитеља, на темељу оцјене проведених доказа и неспорних навода странака, првостепени суд је утврдио: да је пресудом Врховног суда Републике Српске број 57 0 Пс 012469 10 Рев од 15.11.2012. године, друготужени из ове парнице, обавезан да тужитељу исплати износ од 422.236,00 КМ, са законском затезном каматом почев од 27.12.2004. године па до исплате, као и да му надокнади трошкове поступка у износу од 28.728,80 КМ; да је ради наплате тог износа тужитељ покренуо извршни поступак код првостепеног суда, који је вођен под бројем Ип 33207 13 Ип, у којем је утврђено да укупан дуг износи 844.472,00 КМ; да је у том поступку, на темељу рјешења о досуди Ип 33207 13 Ип од 26.12.2014. године, тужитељ (као тражилац извршења) купио некретнине друготуженог – парцелу к.ч. број 364/5, уписану у лист непокретности број 371/4 к.о. П., за износ од 370.000,00 КМ, а да преостали дуг од 503.200,00 КМ није измирен; да је уговором ОПУ-30/2013 од 23.01.2013. године друготужени продао првотуженом некретнине, означене као к.ч. број 364/2, помоћна зграда у привреди површине 196 м² и њива друге класе површине 23866 м², уписане у лист непокретности број 371/3 к.о. П.; да је закључењу наведеног уговора претходило закључење Споразума о регулисању међусобних односа, који је дана 28.08.2012. године закључен између тужених; да је према листу непокретности број 377/1 к.о. П. од 27.03.2013. године, парцела к.ч. број 364/2 уписана на првотуженог; да друготужени нема других некретнина, нити новчаних средстава за намирење потраживања тужитеља; да је првотужени акционар друготуженог и да је у дужем временском периоду вршио улагања у санацију друготуженог.

На темељу тих чињеница, те налазећи да тужитељ није доказао да је предметни уговор о продаји противан принудним прописима, првостепени суд је закључио да нису испуњени услови прописани одредбом члана 103. Закона о облигационим односима ("Службени лист СФРЈ" бр. 29/78, 39/85 и 57/89 те "Службени гласник Републике Српске" бр. 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04- даље: ЗОО) за утврђење ништавости истога, па је из ових

разлога примарни тужбени захтјев одбио. У односу на евентуални тужбени захтјев, којим се побијају дужникове правне радње, у смислу одредаба члана 280. до 285. ЗОО, првостепени суд је утврдио да је тужба у овом дијелу поднесена по протеклу преклузивног рока од годину дана, који је прописан одредбом члана 285. ЗОО, имајући у виду да се ради о теретном располагању и да је у односу на овај захтјев тужба суду поднесена дана 06.12.2015. године, па је из овог разлога првостепеном пресудом захтјев тужитеља и у овом дијелу одбио.

Одлучујући о жалби тужитеља, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, уз допуну да је предметни уговор о продаји правно ваљан, имајући у виду одредбе члана 53. став 2. Закона о стварним правима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 124/08 до 60/15), члана 68. став 1. тачка 4. Закона о нотарима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 86/04 до 62/19) и члан 25. став 1. Закона о привредним друштвима ("Службени гласник Републике Српске", бр. 127/08 до 82/19, даље: ЗПД). У одговору на жалбене наводе, становишта је да у конкретном случају, с обзиром да се не ради о бестеретном располагању, а без обзира што је првотужени отац законском заступнику друготуженог и акционар друготуженог, нема мјеста примјени трогодишњег рока из члана 285. став 1. ЗОО. Сагласно томе, изјављену жалбу је одбио и првостепену пресуду потврдио.

Ревизионим наводима правилност и законитост нижестепених пресуда није доведена у озбиљну сумњу.

Примарни тужбени захтјев у овој парници, за утврђење ништавости уговора број ОПУ-30/2013 од 23.01.2013. године, који је закључен између тужених, је утемељен на чињеничним наводима (тужба од 09.02.2015. године) да усљед закључења тог уговора тужитељ онемогућен у наплати потраживања према друготуженом, у преосталом дијелу. Тужитељ је, додуше на рочишту за главну расправу, допунио чињеничне наводе у овом дијелу, уз навођење да је првотужени отац законског заступника друготуженог, те је истовремено предсједник Управног одбора друготуженог и предсједник Скупштине акционара, те је акционар друготуженог, па је тиме тужитељ приговарао да се код закључења наведеног уговора ради о сукобу интереса. Те наводе тужитељ понавља и у ревизији.

Одредбама члана 31, 33, 34. и 35. ЗПД је нормиран сукоб интереса у вођењу послова између повезаних лица (клаузула конфликтности интереса), према којима лични интерес, између осталог, постоји ако је лице из члана 31. став 1. овог закона или члан његове породице уговорна страна у правном послу са привредним друштвом. Одредбом члана 35. ЗПД је прописано да се не повређује правило о сукобу интереса, уколико је правни посао одобрен у доброј вјери већином гласова чланова управног одбора који немају интереса у том послу, којима су све чињенице повезане са личним интересом биле откривене или иначе познате, а у случају наведеног одобрења правног посла о томе је потребно обавјестити Скупштину акционара на првој наредној сједници. Повреда наведених законских одредаба, које су императивног карактера, би закључене уговора чинила ништавим (члан 103. ЗОО).

У конкретном случају, према изведеним доказима (материјалним исправама које су предочене суду), предметни правни посао је одобрен гласовима већине чланова управног одбора друготуженог (записник са сједнице Управног одбора од 23.01.2013. године, на којем је донесена одлука о продаји непокретности, а према којем је првотужени био

искључен из гласања, што је у прилог закључку да су све чињенице повезане са личним интересом биле откривене). О наведеном правном послу је обавијештена Скупштина акционара (записник ОПУ-80/2013 од 01.03.2013. године). Поред тога, предметном правном послу је предходило закључење Споразума о регулисању међусобних односа, који је дана 28.08.2012. године закључен између тужених, а којим је одобрена продаја непокретности (у вријеме када још није била донесена ревизиона одлука којом је преиначена другостепена пресуда и друготужени обавезан на плаћање дуга).

Како је, дакле, спорни правни посао одобрен на законом прописан начин, то нема повреде правила о сукобу интереса, па тиме нису основани ревизиони наводи, којима се наведено тврди. Тиме (јер је одобрење за закључење уговора прибављено у складу са законом), предметни уговор о продаји није супротан ни начелима прописаним одредбама члана 12, 13, 16, 21. и 22. ЗОО, што се такође неосновано у ревизионим наводима истиче.

Тужитељ у чињеничним наводима тужбе није тврдио да је, евентуално, предметни уговор о продаји ништав из других разлога, нити то произлази из изведених доказа, па је тиме нижестепеним одлукама примарни захтјев тужитеља правилно одбијен. Ревизиони наводи, по којима купопродајна цијена из спорног уговора није могла бити предмет фактичког пребијања, са потраживањем првотуженог према друготуженом, не могу исходити другачији закључак.

Супротно ревизионим наводима, правилан је закључак нижестепених судова да је тужба тужитеља у дијелу евентуалног тужбеног захтјева, којим се побијају правне радње дужника, поднесена по протеклу једногодишњег преклузивног рока из одредбе члана 285. став 1. ЗОО, рачунајући од дана када је предузета радња која се побија (став 2. исте законске одредбе). Наведено, имајући у виду да је спорни уговор закључен дана 23.01.2013. године, а да је евентуални тужбени захтјев тужитељ у овој парници поставио у писменом поднеску од 06.12.2015. године.

Другачији закључак не могу исходити ревизиони наводи, којима се потенцира сродство између првотуженог и законског заступника друготуженог и истиче да се ради о односима личне природе. Наиме, предметна тужба има карактер доложне паулијане, а чак и кад би се узело да се ради о породичној паулијани (што не би било правилно), опет би се морао примјенити једногодишњи преклузивни рок, а не трогодишњи, који се примјењује само код побијања дужникових бесплатних располагања, односно код квазипаулијанске тужбе. У конкретном случају се не ради о правној радњи која је изједначена са бесплатним располагањем (члан 281. став 3. и 4. ЗОО), што се неосновано у ревизији тврди, па ни по том основу нема мјеста примјени преклузивног рока од три године.

Према томе, нижестепеним пресудама захтјев тужитеља је правилно одбијен. Стога је изјављена ревизија одбијена, примјеном одредбе члана 248. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13, даље: ЗПП).

Захтјев тужених за накнаду трошкова ревизионог поступка, на име састава одговора на ревизију у износу од 2.303,42 КМ, је одбијен, јер се не ради о нужном трошку, у смислу одредбе члана 387. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Сенад Тица

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић